

GULRUST OG VALG AF ØKOLOGISKE VINTERHVEDE- OG VINTERTRITICALESORTER

Miljø- og
Fødevareministeriet

gudp

Dette projekt medfinansieres af "Grønt Udviklings- og Demonstrationsprogram", (GUDP) under Fødevareministeriet.

Gulrust er en alvorlig trussel for den økologiske vintertriticale. Der er kommet en ny variant af en smitterace, der gør flere triticalesorter endnu mere modtagelige.

Der er pt. ingen triticalesorter, der har en effektiv resistens mod gulrust. Vinterhvedesorterne er generelt mere robuste.

Smitteracer

Foreløbige resultater tyder på to nye racer: En ny variant af den aggressive triticalerace, som forårsagede kraftige angreb i 2008-2010 samt en ny race, der ikke tidligere er observeret i Danmark. Begge vil blive undersøgt i detaljer i løbet af efteråret. Der er observeret gulrust i vår-

og vinterhvede samt i vår- og vintertriticale i 2015. En del steder har smittetrykket været særdeles højt.

Økologisk udsæd efterår 2015

Udbuddet af økologisk udsæd af vinterhvede og vintertriticale bliver løbende offentliggjort på [den økologiske frødatabase](#). Der er ikke økologisk udsæd af vintertriticale, og der kan således anvendes konventionel ubejdset udsæd. Blandt triticalesorterne var det kun Oxygen, der havde under 5 procent dækning. De resterende triticalesorter var enten modtagelige eller stærkt modtagelige over for en eller flere gulrustracer. Se tabel 1 nedenfor.

I vinterhvede er der økologisk udsæd af sorterne Dichter, Elixer, KWS Dacanto, KWS Milaneco, KWS Montana, Ohio og Mariboss. Som det fremgår af smitteforsøgene i tabel 1, har både Ohio og Mariboss god resistens over for gulrust, mens de resterende sorter er delvis modtagelige over for en eller flere gulrustracer.

Sorternes modtagelighed

På baggrund af smitteforsøgene og data fra observationsparcellerne er sorterne blevet indgrupperet i modtagelighedsgrupper. Indgrupperingen for de dyrkede sorter er vist til højre i tabel 1. Kornsorters modtagelighed over for gulrust er inddelt efter en 0-4 skala, hvor 0 = ikke modtagelig, 1 = delvis modtagelig, 2 = modtagelig og 3 = meget modtagelig og 4 som betyder "ekstrem modtagelig". Karakteren 4 er hidtil kun givet for gulrust i visse sorter.

Tabel 1. Procent dækning af gulrust i hvede- hhv. triticalesorter efter kunstig smitte med forskellige smitteracer 2015. Der er bedømt på tre datoer. Kilde: Aarhus Universitet

Vinterhvede	Gulrustrace			Indgruppering i Planteværn Online (0-4 skala)
	Warrior	Kranich	Warrior variant	
Sort				
Ambition	6,1	9,0	4,0	
Anja	9,1	9,2	9,9	
Brigadier	1,2	5,5	1,3	
Cardos	7,0	11,7	5,9	
Creator	2,6	2,3	2,1	2
Benchmark	2,9	4,7	2,8	3
Elixer (øko.udsæd findes)	0,9	2,1	1,0	1
Goldengun	7,3	3,5	4,1	4
Hereford	0,6	1,4	0,4	1
JB Asano	15,3	15,5	14,2	4
Jensen	1,9	1,3	1,6	1
KWS Cleveland	0,4	1,4	0,7	1

KWS Dacanto (øko.udsæd findes)	0,0	0,4	0,0	1
KWS Loft	3,4	4,4	6,3	4
Lili	1,0	2,8	0,9	1
Mariboss (øko.udsæd findes)	0,1	0,0	0,0	0
Nakskov	0,8	2,1	0,4	2
Nuffield	0,2	0,0	0,3	1
Ohio (øko.udsæd findes)	0,0	0,0	0,0	0
Olympus	0,0	0,0	0,0	0
Pistoria	0,0	0,0	0,0	0
Rotax	0,8	2,0	0,5	2
Substance	7,8	13,9	18,8	4
Torp	0,2	0,1	0,8	1
Universal	0,2	1,7	0,1	1
Viborg	0,2	0,2	0,1	0
Triticale				
Sort				
Br 1390a27	4,8	11,6	4,9	
Claudius	19,0	13,1	20,0	
Gringo	28,4	26,1	22,8	
HeTi 727	18,3	7,4	7,2	
Jura	11,3	9,1	12,3	3
Orleac	10,4	5,3	11,3	3
Oxygen	4,4	3,5	4,0	
Ragtac	8,2	8,5	17,3	4
Tantris	13,5	11,0	13,1	
Toledo	8,5	11,3	9,3	3

Der kan læses mere om sorterens modtagelighed over for gulrust [her](#).

Medforfattere: Seniorforsker **Mogens Støvring Hovmøller**, Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet, Aarhus Universitet og Postdoc **Chris Khadgi Sørensen**, Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet, Aarhus Universitet